

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.495.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4646 Pana Posła Bartosza Romowicza w sprawie przeciwdziałania nadużyciom zwolnień lekarskich (L4), proszę przyjąć poniższe informacje.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2780), dalej zwanej „ustawą zasiłkową”, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) oraz płatnicy składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, są uprawnieni do kontrolowania ubezpieczonych, co do prawidłowości wykorzystywania przez nich zwolnień od pracy oraz są upoważnieni do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich (na mocy art. 68 ust. 1 ustawy zasiłkowej).

Wskazany tryb kontroli dotyczący prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy m.in. z powodu choroby, przede wszystkim służy ustaleniu, czy ubezpieczony/a w okresie orzeczonej niezdolności nie wykonuje pracy zarobkowej lub czy nie wykorzystuje zwolnienia od pracy m.in. z powodu choroby w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości, osoba ubezpieczona traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia (na mocy art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej) albo prawo do wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy (w związku z art. 92 § 3 pkt 2 Kodeksu pracy).

Do przeprowadzania kontroli pracowników uprawniony jest również pracodawca, który wypłaca wynagrodzenie za okres niezdolności do pracy z powodu choroby na podstawie art. 92 Kodeksu pracy (tzw. wynagrodzenie chorobowe). Ma on prawo do przeprowadzania tej kontroli za okres, za który wypłaca z własnych środków wynagrodzenie za czas choroby nawet, jeżeli nie jest uprawniony do wypłaty zasiłków.

Szczegółowy tryb i zasady przeprowadzania kontroli wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy określają przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich (Dz. U. Nr 65, poz. 743), dalej jako „rozporządzenie z dnia 27 lipca 1999 r.”.

Ponadto, czynności kontrolne płatnika składek mogą uruchomić odrębną procedurę opisaną w art. 59 ustawy zasiłkowej, w ramach której lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzają kontrolę wystawiania zaświadczeń lekarskich oraz prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby.

Dane statystyczne świadczą, że w II kwartale 2024 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził 123,6 tys. kontroli osób posiadających zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy (w okresie I-VI br. 260,8 tys.). W konsekwencji wydanych zostało 8,9 tys. decyzji wstrzymujących dalszą wypłatę zasiłków chorobowych (w okresie I-VI br. 18,6 tys.). Kwota wstrzymanych z tego tytułu zasiłków w II kwartale 2024 r. osiągnęła 12 010,5 tys. zł (w okresie I-I-VI kw. br. 23 990,6 tys.).

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest świadomy wagi problemu, związanego z nieprawidłowościami wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy. W Ministerstwie prowadzone są zaawansowane prace legislacyjne, mające na celu reformę orzecznictwa lekarskiego ZUS oraz zasad korzystania ze zwolnień lekarskich, jego kontroli oraz kontroli orzekania o niezdolności do pracy. Dzięki zmianom kadrowym, organizacyjnym, technicznym oraz proceduralnym organ rentowy uzyska realną możliwość zarówno zwiększenia liczby kontroli wystawiania zwolnień lekarskich, jak i kontroli prawidłowości wykorzystywania e-ZLA. Dodatkowo, prewencyjny efekt zmniejszy liczbę nieprawidłowości (stwierdzonych przez ZUS/płatników składek) w wykorzystywaniu zwolnień od pracy m.in. z powodu choroby.

W ocenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej projektowane regulacje stanowią adekwatną i wystarczającą reakcję na sygnalizowane przez Pana Posła w interpelacji problemy. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie pracuje nad wprowadzeniem ograniczenia czasowego okresu orzeczonej czasowej niezdolności do pracy ubezpieczonego i wystawionego zaświadczenia lekarskiego e-ZLA przez upoważnionego lekarza do 14 dni i wprowadzeniu zasady, że kolejny, dalszy okres niezdolności do pracy ubezpieczonego miałby być orzekany przez lekarza specjalistę. Takie rozwiązanie wiązałoby się – w naszej ocenie – z istotnym ograniczeniem uprawnień upoważnionego do wystawiania zaświadczeń lekarskich lekarza lub lekarza dentysty oraz możliwymi ryzykami dla zdrowia ubezpieczonych.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pozostaje otwarte na dialog ze stroną społeczną: zarówno organizacjami pracodawców, jak i związkami zawodowymi, w sprawach związanych z wykorzystywaniem i kontrolą zwolnień lekarskich. Sprawy te – z inicjatywy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – były przedmiotem obrad zespołu ds. ubezpieczeń społecznych Rady Dialogu Społecznego, który odbył się 11 kwietnia 2024 r., podczas którego organizacje pracodawców i związki zawodowe miały możliwość przedstawienia wszelkich uwag i postulatów dotyczących tych spraw. Część z nich została uwzględniona w projektowanych regulacjach poświęconych reformie orzecznictwa lekarskiego ZUS, zasad korzystania ze zwolnień lekarskich, jego kontroli oraz kontroli orzekania o niezdolności do pracy.

Działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie zasad korzystania ze zwolnień lekarskich, jego kontroli oraz kontroli orzekania o niezdolności do pracy może prowadzić, stosownie do art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. 8 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497), Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach popularyzacji wiedzy o ubezpieczeniach społecznych. Działania takie mają miejsce m. in. w postaci wydawanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych publikacji.

Jednocześnie informuję, że udzielenie odpowiedzi na pytanie nr 5 „Czy zgodnie z wiedzą Ministerstwa w systemie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego również

obserwowane są podobne nadużycia, zwłaszcza w kontekście prac sezonowych w rolnictwie? Czy KRUS podejmuje, lub zamierza podjąć kroki, aby przeciwdziałać tego rodzaju praktykom?” - należy do właściwości Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W poruszonej kwestii dotyczącej działalności KRUS, wskazuję na odrębność trybu i zasad obowiązujących przy ustalaniu prawa do zasiłku chorobowego dla ubezpieczonego rolnika, małżonka rolnika, domownika.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/